

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerej István-utca 5 szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.
ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ERDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belnunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:

BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

A Sió—Sárvíz hajózhatóvá tetele.

E lapok előző vezérezikében csekély személyemre tett vonatkozást elhárítom magamról. Említésre méltót nem tettem. Kerüljünk minden személyes vonatkozást, az csak árthat ezen nagy és ránk nézve oly fontos ügynek.

Mert csakugyan nagy dolgokról van szó, úgy látszik, mihamar napirendre kerül folyóink szabályozása és a főbb hajóutak kiépítése a Balaton—dunai hajós csatornával együtt: ez pedig a mi eleven husunk és vértünk.

Nagy baj, hogy közgazdasági ügyekben nincs semmi közvéleményünk, legföllebb a vasuti láz ragad néha magával, holott százszor hangoztatott igazság, hogy földművelésből élő népnek először is köves ut kell (no ezt valahára elkezdtek építeni) azután hajó ut, (erről most kezdünk beszélni) és csak harmadsorban kell vasut is. Chinának egy talpalatnyi vasuta sincs, de van kiterjedt csatornahálózata és oly belterjes földművelése, mellyel nem mérkőzik egy európai államé sem. Az amerikai farmer 1000—2000 kilométerre a tengerparttól rakja hajóra a gabonát, a jegelt húst és európai kikötőkben száll ki vele, tüzhelyükön versenyez velünk.

Kinéses bánya lenne a Balaton és Sió, ha hajózó uttá alakíttatnák, mire minden előfeltétele megvan. Vize van elég, a legszárazabb nyarakban is. Négy vármegye legtermékenyebb vidékén 100.000-et meghaladó magyarság természetmennyei, gabonája, bora (Szekszárd—Badaacsony!) juthatna olcsó vizi uton a budapesti piacra. Ott van Badaacsony kitűnő bazalt köve, mely építő köve lenne Szekszárd—Bajától kezdve az egész alduvának. Aztán a mi más csatornánál nincs: visszafuar, az is van itt bőven. Épület és tűzifa, téglá és cserép, szén és kocsz, sőt liszt, széna, szalma, trágya és homok, miket a vasut alig, vagy nem képes szállítani.

Hogy Szekszárdra mily fontos e hajó ut, látjuk minden ősszel a vasut állomás előtt a kocsit is ellepő boros hordók tömegéről és a teheráru felvétel gyakori beszüntetéséről. Látjuk, hogy Dees—Ócsénynek vasutállomása van, mégis Keselyűsbe hordja a gabonáját, pedig az iszap miatt már ott is alig képes a hajó bejönni. Látjuk tavasszal mikor jó vizállás van, mennyire iparkodik mindenki hajóval szállítani fát, téglát, követ, trágyát, megreszkirozva még azt is, hogy Keselyűsben ki kell raknia és 12 kilométerrel befuvaroztatni. Vasuton nem szállítja, csak nagy szükség esetében.

A vasut olcsó tömegáruk szállítására nem is való, mert ha ezt kívánjuk tőle, akkor úgy teszünk, mint aki versenylovakkal szántatja földjét, holott azt egy pár tulokkal jobban és olcsóbban végezhetné.

Vegyünk egy példát a vizi és a vasuti szállítás összehasonlítására. Egy rendes dunai uszály 700 tonna gabonát rak és ezt elvinné Szekszárdra, olyan hosszú uton, mint ide vasuton Fiume, a szokott $\frac{6}{10}$ fillér tk. díjtételel = 2436 koronáért, ebből önköltsége 800 korona, tehát jó üzletet csinálna. Ugyanezt elviszi a vasut Fiuméba önköltségen ($2\frac{2}{100}$ fillér, Ludwig szerint) 8365 koronáért — haszon nélkül. A mai tényleges díjtétele szerint pedig 12320 koronáért.

Felzámíthatatlan a haszna egy ilyen hajózó csatornának és most volna ideje, hogy a 4 vármegye érdekeltsége hallatná kívánságait, hogy a helyi szükségletnek megfelelően építtessék ki a csatorna. Szekszárdnak hajóállomás kell minden áron. Igényeinket nézetem szerint teljesen kielégíthetné a tervben említett medenczeszerű kiágazás is, ha az tágas rakodó portál, darukkal, telefontal stb. kellőleg felszereltetnék és közvetlen a város alá, avagy a vasutállomás mellé helyeztetnék.

De ne feledkezzünk meg Tolnáról

TÁRCZA.

Hajótöröllen.

Vihartól hánjatott hajósként,
Ki kincseit kiszorja önként:

Eldobtam minden kis virágot,
Ki csak téged valaha látott.

S hogy egy vissza ne hozza a képed:
Széltéptem minden kis emléket.

Nehéz, nagy búól üldözölten:
Neved szívebről letöröltem.

S most állok im a partra vetve,
Remény nélkül, kétségbe esve.

Ügy fáj, mi ott van a habokban,
— Vagy tán az élet, mit kihoztam!?

SZABOLCSKA MIHÁLY.

Wosinskinak

a lengyeli telepről szóló művei.

Irta: Haugh Béla.

Wosinskinak a régészeti irodalom terén való működése 1885-ben kezdődik. A lengyeli asatás megindításától számított három év alatt nagy szorgalommal forgatta a régészeti műveket, s mellékesen tanult ásványtant, boncztant és minden tudományt, szakot,

a melyik vonatkozásban állott kutatásaival. Levelezésbe bocsátkozott a szakemberekkel, különösen dr. Much bécsi archeológussal tárgyalt sürűen, s nem átalott tanulni bárkitől, a kitől tanulhatott. Valószínű, hogy addig nem is szándékozott a nyilvánosság elé lépni, míg kifogástalan szaktudást nem szerzett. Az 1885. esztendő annyiban is nevezetes volt rá nézve, hogy püspöke egy jobb javadalmazású plébániára, Závodra helyezte át, a melynek szintén az Apponyi grófok a kegyurai. De ezen év emlékezetes volt még azért is, mert tanulmányutat tett Svédországban és Dániában, hogy az őskorszaki gyűjteményekről híres stockholmi, koppenhágai és göteborgi muzeumokat meglátogassa, s gyakorlati uton szerzett tapasztalatait későbbi munkáiban fölhasználja.

Útközben megtekintette dr. Much magángyűjteményét, a berlini, drezdai, borszlói és prágai muzeumokat is, a hol minden őskori leletről pontos följegyzéseket készített. A jegyzeteket itthon *Analogiák svédországi uti jegyzeteimből* cím alatt foglalta össze, hogy később kiadja, de ez nem történt meg. Azonban uti élményei megjelentek könyv alakban *Karcolatok dán- és svédországi utamból* címmel. A kéziratnál még 1885-ben elkészült, de a munka csak három évvel később került ki a sajtó alól. A *Karcolatok* könnyed, társalgási modorban megírt művecske, a mely közvetlenségénél és őszinteségénél fogva kellemes olvasmány. Stílusán ugyan megérzik a pongyolaság, s nyelve tele van az irodalmi nyelvbe nem illő idegen szavakkal és szólásokkal, de kiegyenlíti ezen

hiányt ama derült jókedv, mely majdnem az egész könyvön végig kellemes hangulatban tartja az olvasót.

Magáról a régészetről, a mi a szerzőt Svédországba és Dániába vonzotta, a könyvben alig történik említés, csak mellékesen érinti utjának valódi célját. Inkább egyéni benyomásait, tapasztalatait, kisdud uti kalandjait örökíti meg érdekesen. Utjában főleg a természet szépségei bilneseltek le, s az elragadtatás őszinte hangján szól akkor, ha valamely szép tájat ír le. Ha valamely várost tesz szóvá, első sorban a templomok, továbbá a középkorú épületek és műemlékek érdeklik különösen.

Mikor utjában magyar szót hall, ő is, mint minden magyar ember, örül, felvidul és feledi az utazás kellemetlenségeit. S van e könyvben Wosinskinak, a nemzetközi tudományfal foglalkozó írónak egy nyilatkozata, mely érdekes világot vet magyarosan érző szívére. Berlinen keresztül utazva, megnézte az 1873-ban föllállított győzelmi oszlopot, s míg a remekmű bámulattal töltötte el, szívében fájdalmas érzés keletkezett, mikor a talapat egyik domborművén a königrázi esatát ábrázoló kép ötlött szemébe, a melyen „hetyke porosz katonák száguldanak földre tiport szegény bakáink fölött.” „Különös — így ír tovább — mily érzékeny a nemzeti önrzet még oly embernél is, a ki sohasem foglalkozik politikával. Bámultam, mondhatom, a művészetet, s mégis örömeztőbb láttam volna megemmisítve az egész remek emléket, hogysesem közszemlére kitéve ezen nemzeti megalázást.”

sem. A hajdan híres iparos és kereskedő dunaparti városból — hol még országgyűlést is tartott a magyar — valjon mi lett? Dunáját elvették, vasutat nem adtak neki, mintha szándékosan akarnánk tönkretenni keletkező ipari góczpontjainkat. A tolnai hajó *superosok* utódaiból jeles ácsok és kőművesek lettek, a kik most porosz ország kulturáját szolgálják: ott építik a palotákat. Ezt az életrevaló iparos népet a haza földjéhez szögelhetnénk, ha visszaadnánk életető elemét, a vizet és Tolna felé vezetnénk a hajó utat, Domborinál torkolva a Dunába, Gemencz helyett.

Jól megértjük: nem a Sárvizet, csak a hajózó utat vezetném Tolna alá, egy tartályban Domboriig, illetve Dromlásig, a Sárviz hadd vigye iszapját továbbra is Gemencznél a Dunába.

Ezzel a költség sem lenne nagyobb, habár a dunai torkolásnál mintegy félmillióba kerülő árvízsilip emelése válik szükségessé, de ezt ellensúlyozná az iszap elkerülése és a földmunka csekély mértéke a holt Duna ezen részén. Legfőbb pedig az, hogy 16000 embert (Mözs, Tolna, Fadd) hajóúthoz juttatnánk, a Dunaág poshadt állóvizét pedig elővízzé tennénk.

Megvagyok győződve, hogy az érdekeltség okadatolt kívánságára elrendelné a miniszter a tervváltozat kidolgozását.

Végül még azt jegyzem meg, hogy csak 700,000 tonna forgalomra van a csatornán szükség, hogy meg hozza a befektetések 4%-os kamatait és törlesztését. Minden, a helyzettel ösmerős szakember előtt valószínű, hogy ez csakhamar eléretnek: így tehát azon ritka eset előtt állunk, hogy a hajóút pénzügyileg is kifizetné magát. Ha hollandusok lagnának itt, már rég részvénytársulat alakult volna a kiépítésére. Ha csehek lagnának, már kijárálták volna politikai szolgálatok fejé-

ben, mint a Duna—Elba csatornát. Ha poroszok, társadalmi uton az érdekeltség megcsinálta volna államsegélylyel, mint most a Spree—Havel csatornát.

De mi magyarok vagyunk, — Pató Pálként nem teszünk semmit.

Toth Károly.

Pécsen át Boszniába.

Pécs város kezdi bekasszálni most bezárt kiállításának anyagi eredményeit. A kiállításra ugyan, mint minden kiállításra, tán ott is ráfizetnek, de azt hisszük, nem járunk messze az igazságtól, ha a sok miniszter és államtitkár járásnak tulajdonítjuk azt a hatalmas ajándékot, a melyben Pécs városa részeseül nemsokára. *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter ugyanis leirt a m. kir. államvasutak igazgatóságához, hogy a Pécsről Broódba tervezett vasúti fővonalat Siklós vagy Harkányon át; az állam költségén kiépíteni kívánja a vasut építési költségéről a tervbe vett nagyobb beruházási művelet alkalmával fog gondoskodni.

Ehhez képest a minisztertanácstól e részben nyert felhatalmazás alapján utasította az igazgatóságot, hogy a pécs—broódi vasut előmunkálatait haladéktalanul indítsa meg, készítsen közgazgatási bejárás céljaira alkalmas tervzetet és a törvényhozástól kérendő építési hitel megállapítását lehetővé tevő részletes költségvetést; megjegyezvén, hogy a szóban levő tervezés költségei 100000 korona erejéig az 1907. évre előirányzat nélküli kiadásként lesznek elszámolhatók.

Nem irigykedünk Pécsre. Nekünk is életérdekünk, hogy hatalmas vidéki emporumok keletkezzenek, de mert a miniszteri leirat azt is megjegyzi, hogy az ország közgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeit a megszállt tartományok és az ország fővárosa között, a *legrövidebb irányú vasúti összeköttetés* létrehozása van hivatva előmozdítani, tisztelettel megjegyezzük, hogy az a *legrövidebb ut Szekszárdon keresztül vezetne Boszniába*. De persze minékünk még egy közvetlen koci is alig jut Budapestre, nem a hogy közvetlen összeköttetés a — keletre.

S ez nem is csoda, mert hogy is lehetne valamit elérnünk, a mikor a kínai czopfunk olyan hosszú, hogy például még

mindég arról vitatkozunk, vajjon érdemes volt e a szekszárd—mohács—baranyavári vasutra 50 ezer koronát megszavazni. Rövidlátó emberek, kislelkűség, a nyomoruságos politizálás örökre elütötték Szekszárdot attól, hogy a bonyhád—bátaszéki vasutat erre vezessék. Sok százczet vesztett azóta Szekszárd, amiért sajnálta akkoriban ettől a vasuttól a 60 ezer forintnyi hozzájárulást. Bizony keserű könnyeket fognak hullatni dédunokáink azért is, ha például a bátaszék—mohácsi vasut éppen a hiányzó 50 ezer koronás hozzájárulás miatt nem fog létesülhetni. Nem a város jövője érdekében munkálnak tehát azok, akik a városi képviselőtestület erre vonatkozó határozatát megakasztani kívánják. Nagy kár, hogy a szekszárdi nagytorony elveszi előlük a kilátást, mert így elláthatnának Pécsig, a mely város utóbbi időben teljes öntudatra ébredt s kés hegyig menő harezot folytat saját boldogulása érdekében. Pécs mindent visszanyer a boszniai egyenes összeköttetés által s mi azt a még kevés veszteti valót is elveszítjük, ha kicsinyes kifogásainkkal megakasztani kívánjuk a kelet legrövidebb útjának kiépítését. Mi különben ettől a felebbezéstől csak jót várunk, azt hogy Tolnavármegye közönsége a vármegye legvitalisabb érdekei szempontjából nemcsak megerősíti a képviselőtestület bölcs elhatározását, de sőt kireparálja a maga multkori szűkkeblű s elözetes eljárásával homlokegyenest ellentétben álló, határozatát is s maga részéről szintén meg fogja szavazni a megfelelő hozzájárulást.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Báta község képviselőtestülete dr. Hagymásky Zoltán szolgabíró elnökele alatt folyó hó 16-án ülést tartott, amely alkalommal segédjegyzővé **Habich** Adám püspöknádasdi lakost, előjáróvá **László** Mihályt választották meg.

HIREK.

— **Deputáció az igazságügyminiszternél.** **Weber** János a bonyhádi kerület országgyűlési képviselője, **Pleininger** Ferencz, képviselő s a pécsi ügyvédi kamarai titkár és dr. **Schweitz** Antal, mint a bonyhádi ügyvédek képviselője e hó 19-én az igazságügyi

A *Karczolatok* megírása előtt már szorgalmasan dolgozott a lengyeli leletekről szóló nagy munkáján, s ezzel is akarta megkezdeni régészeti irodalmi működését. De közben jött, hogy Kurdon, a Kapos csatornában fürdő gyermekek révén, s gróf Apponyi Sándor áldozatkészségével a tudomány számára sikerült megmentenie a tizennégy darab bronz cistát, s azt a nagy kazánt, a mely ezen etrusk edényeket tartalmazta. E nevezetes lelet arra ösztönözte, hogy értekezést írjon róla, s hogy ezt az Országos Régészeti és Embertani társulat ülésén fel is olvassa. Ez első tanulmány, a melylyel az Archeologiai Értesítőben is megkezdte jelentős irodalmi tevékenységét, nem pusztá leírása a tárgyaknak, hanem a cisták eredetét és használatát is iparkodik magyarázni, s a végén összegyűjtötte azokat az európai helyeket is, a hol hasonló edényeket találtak. A tárgyak eredetének és rendeltetésének kutatása, valamint az analógiák összehalmozása **Wosinski** tudományos módszerének jellemző sajátysága nem csak ezen első értekezésben, hanem valamennyi munkájában.

A kurdi cistákról szóló tanulmányát lefordította német nyelvre is (*Etruskische Bronzgefäße in Kurd*), a mely az *Ungarische Revue* IV. évfolyamában s külön lenyomatban is megjelent 1886-ban. A fordítással a külföld figyelmét akarta felhívni, s ez sikerült is, mert **Hoernes** Moricz és **Virchow**, meg egy párisi folyóirat¹⁾ szintén hozzászólt a kérdéshez, a mi a lelet fontosságát bizonyítja. **Wosinski** azzal az eljárásával, hogy egyik-másik munkáját, különösen a lengyeli telepről szólót több nyelven ismertette, nagy szolgálatot tett a régészeti tudománynak. A külföld figyelmét nemcsak ide terelte, hanem dicsőséget is szerzett a magyar névnek.

Magáról a lengyeli telepről nagy művén kívül nem kevesebb, mint tiz ismertetést közölt magyarul, kettőt francziául és egyet németül.²⁾ E tárgyról legelső közleménye volt

¹⁾ *Materiæx pour l'histoire primitive et naturelle de l'homme*. 1888. I. f.

²⁾ Legújabb régészeti ásatásaim Tolnavármegyében *Arch. Ért.* V. K. 1885. A lengyeli praehistorikus sáncz és lakóiról. Megjelent az Orsz. Régészeti és Embertani Társulat 1885-i évkönyvében, külön lenyomatban is 1886. A lengyeli ásatások 1886-ban. *Arch. Ért.*

az, a melylyel az Országos Régészeti és Embertani Társulat 1885-i gyűlésén számolt be ásatásairól. Ebben az értekezésben röviden összefoglalva adta kutatásainak három évi eredményét. Tanulmánya elején az őskori sánczokat tárgyalja általában, azután áttér a lengyeli sánczra, annak lakóira; leírja lakásait és temetkezési módjukat. Felolvasásával egyszerre megnyerte a szakkörök tetszé-

VII. K. 1887. A lengyeli ásatások 1888-ban. *Arch. Ért.* IX. K. 1889. A hasogatott kőeszközök néhány ritkább alakja. *Arch. Ért.* X. K. 1890. Az őskorszak zsugorított helyzetbeni temetkezése. Felolvasa az Akadémiában 1890-ben. *Ekszerék* a lengyeli neolithkori sírmezőből. *Arch. Ért.* XI. K. 1891. Praehistorikus talpesöves edények. *Arch. Ért.* XI. K. 1891. A lengyeli telep csiszolt kőeszközei és azok készitési módja. *Arch. Ért.* XII. K. 1893. A lengyeli telep agancs és csonteszközei. *Arch. Ért.* XIII. K. 1893. Les analogies entre les fouilles de Lengyel et celles de la Grèce et de l'Asie mineure. Felolvasa Párisban a L'Académie des Inscriptionsban, és a párisi anthropologiai társulatban 1889-ben. L'attitude repliée des morts aux temps praehistoriques. *Compte Rendu du congrés Scientifique international des Catholiques*. Paris 1891. Funde und Bestattungsweise in Lengyel. Felolvasa a bécsi régészeti congressuson. Megjelent a *Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien* 1889. XIX. K.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megemlíti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdöbetegségek, hurutok, számköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínt hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4.— korona

miniszternél tisztelegtek, kérve, hogy a nagy munka halmazra való tekintettel a Bonyhádon beszüntetett második albirói állást újból szervezze. Az igazságügyminiszter megígérte a méltányos kérés teljesítését.

— **A függetlenségi párt értekezlet tart.** A tolnamegyei függetlenségi és 48-as párt elnöke folyó hó 19-én a Szekszárd Szálló kistermébe értekezletet hívott össze a párt oly irányú akciója érdekében, hogy a függetlenségi párt mennél nagyobb számban legyen képviselve Tolnavármegye törvényhatósági bizottságában.

— **Vezérképviselő.** A Gazdák Biztosító Szövetkezete vezérképviselével Tolnavármegyében Szerelemy Lajos nyug. kuriai bíró, szekszárdi lakost bízta meg.

— **Járda a vasutig.** Régen érzett hiányt akar pótolni városunk tanácsa. Arról van szó, hogy járdát készített a vasutig. Szabó János helyettes mérnök, a kinek ugylátszik érdeke van a czélszerű újítások iránt, legközelebb javaslatot tesz, a vasutig vezető gyalog ut kiaszfaloztatása iránt. A kivezető járó bent, a városban a házak mellett tervezi, hogy a háztulajdonosok is hozzájáruljanak. A muzeumon túl azonban már a város fedezné a költséget. El vagyunk készülve, hogy ezert is felszólal majd a sok „minek a,” de azt hisszük, e nagyon is égető kérdés felett nem lehet egyszerűen napirendre térni.

— **A Garay szobor talapzat javítása.** Megemlékeztünk a Garay szobor talapzat pusztulásáról. Szabó János helyettes városi mérnök javaslatára most a városi tanács kijavíttatja a talapzatot. Egyelőre csak hig-cementtel öntötték be, de ha látják, hogy a repedés tovább is terjed, felemelik Garay ércszobrát s alaposan lerakják újból a talapzat megmozdult sarok köveit.

— **Teaestély.** Lapunk más helyén közöljük a szekszárdi nőegylet és róm. kath. óvoda által f. hó 23-án rendezendő teaestélyre vonatkozó meghívót. Itt csak annyit említettünk meg, hogy az estély már csak a kitűzött célra való tekintetből is kiválóan sikerültnek ígérkezik, ugy helyből, mint vidékről nagyszámu közönség jelenléte várható. Az est programját még ugyan nem vettük kézhez, de ugy értesülünk, hogy többek között Kramolin Vilmos a »Művész szerelem« magánjelenetet adja elő Szécsi Ferencztől.

— **A pécsi kiállítás bezárása.** A pécsi kiállítást e hó 15-én harangzugás közepette, ünnepiesen bezárták sok ezer főnyi közönség jelenlétében. A kiállítás látogatóinak száma meghaladta az egy milliót. Ez alkalmából

sét; elismertek, hogy a tárgyhoz való hozzájárulása a legalaposabbak közé tartozik, s nemcsak ügyes előadása tünt fel, hanem arról is tett tanúságot, hogy komolyan és behatóan tanulmányozta az őskorról szóló európai irodalmat.

A tetszés, a melylyel fogadták, s az a tudat, hogy a lengyeli telep hazánkban páratlan, a külföldi hasonló telepek között is nagyjelentőségű, arra ösztönözték, hogy a szakkörök figyelmét állandóan ébrentartsa, és leküsse. Ez okból írta és olvasta föl és közölte ismertéseit. A külföld érdeklődését pedig ugy keltette föl, hogy németül meg francziául tartott egyes felolvasásokat, a mi csakugyan eredményesnek is bizonyult, mert néhány év múlva Érupa minden régésze ismerte a lengyeli ásátásokat, s ma már alig van az őskorral foglalkozó olyan munka, a mely Wosinski kutatásaira ne hivatkoznék. Kutatásainak a külföldön valószínűleg nagyobb fontosságot is tulajdonítottak, mint itthon; de ez a körölmény nem szegte kedvét, tovább is állhatatos buzgósággal folytatta tevékenységét, s örömmel használt fel minden alkalmat, hogy a magyar régészeti tudományt előbbre vihesse.

A mint a külföldön ismertették Wosinski műveit, ő is szívesen irt a nyolczvanas években egy-egy tanulmányt némely régészeti termékről. Ilyen ismertetése három jelent meg,¹⁾ köztük legérdemesebb az, mely

¹⁾ Riviere: L'antiquité de l'homme dans les Alpes maritimes. Arch. Ért. VII. K. 1887. L'archéologie préhistorique. Par le baron I. de Baye. Arch. Ért. VIII. K. 1888. Les premiers age du metal dans le Sudest de

Szerényi József államtitkár táviratilag üdvözölte Pécs város közönségét és a fáradhatatlan rendező bizottságot, mely fényes eredményeket mutathat föl. A kiállítás kapuinak végleges bezárása alkalmából annak az óhajának ad kifejezést, hogy ennek gyümölcsei Pécs város és Baranyamegye fokozottabb gazdasági fejlődésében jussanak kifejezésre. A kiállítás végrehajtó bizottsága Frigyes királyi herceg fővédőhöz, Wekerle Sándor miniszterelnökhöz, Kossuth Ferencz, Apponyi Albert gróf és Darányi Ignác miniszterekhez, továbbá Szerényi József és Mezössy Béla államtitkárokhoz a kiállítás hathatós támogatásáért köszönő táviratot intézett.

— **Csendes esküvő.** Csendes esküvő volt e hó 15-én a szekszárdi belvárosi róm. kath. templomban. Boda Géza, szekszárdi kir. törvényszéki aljegyző, e nap délutánján vezette oltárhoz Kövessy Ödön kir. törvényszéki bíró leányát, Urbanics Sáriát. Násznapok voltak: Tomcsányi Lajos alapítványi uradalmi főfelügyelő és Boda József kaposvári takarékpénztári főkönyvelő. A lakodalom a menyasszony nagatyjának, Hervay Kálmán, volt battonyai főszolgabíró és földbirtokosnak elhunytja miatt a legnagyobb eszdben folyt le.

— **A vörösnor jövője.** A kik vártak a szüreteléssel, kitűnő bort szürtek az idén Szekszárdon. Ma még nincs meg a kívánt kereslet, de azért meglesz a bornak a jó ára. Igy biztos tudomásunk van róla, hogy a világi prima borok elfogytak s a mi még van, 30–35 forintnyi áron kel. Egerben, Arad-hegylán nagyon kis termés volt, sor kerül tehát a szekszárdi vörösnorra is. Jól teszik ezért a szőlős gazdák, ha nem sietnek az eladással. Egy tolnamegyei nagytermelő levelet kapott egy külföldi nagy czégtől, mely vörösborra nem reflektál, hogy a bor árak nagyobb emelkedése tavaszra biztosan remélhető.

— **Városi építkezések.** Szekszárdon a városház előépitményén az építési munkálatokat Dicity László építész már megkezdte. Az előépitményt tartó oszlopok alapzatát már kiásták s öt méter mélységben építésre alkalmas, élő talajra találtak. Ezen felül esupa feltöltött föld van s a régi előépitmény sülyedését az okozta, hogy alapzatát erre a földre építették. A mostani építvány oszlopait, bár az alapot élőtalajra építik, nagyobb óvatosság okából beton alapra rakják. A munkások ásás közben egy álló helyzetben levő esontváza akadtak, mely azonban már oly korhadt volt, hogy érintésre az egész szétesett. — A város által az újvárosban építendő menedékházi épület, melyet

Stann István építész készít, már tető alá került. Az épületet a télen át száradni hagyják s csak tavasszal fejezik be teljesen, hogy a menedékházat látogató gyermekek teljesen száraz és egészséges épületbe kerüljenek.

— **Eljegyzések.** Bonyhádi Perczel Miklós belügyminiszteri fogalmazó eljegyezte Schwarz Juliskát, Schwarz Félixnek leányát.

Reinprecht János, a szekszárdi kaszinó vállalkozója eljegyezte Zsilli Károly tanító leányát, Irmát Várdaróczról Baranyamegyéből.

Spannenberger József esibráki tanító eljegyezte Czikórol Gasz Arankát, Gasz József ezikói postamester leányát.

— **Bucsuzó jegyző.** Zsigmond Elemér, Gindlicsalad közseg új jegyzője folyó hó 13-án bucsuzott el Harecz községtől, melynek ügyeit annyi éven át oly odaadó buzgalommal vezette. Isteni tisztelet után szép beszédet intézett a néphez — kérve, hogy tartsák meg jó emlékükből. Este banket volt tiszteletére, amelyen Csörgy Ferencz helyettes jegyző, Renczes János, Doszpod Pál és Thal István méltatták a távozó kétségtelen érdemeit.

— **Negyven éves papi jubileum.** Ritka szép ünnepnek volt tanuja folyó hó 8-án Dunaföldvár. A város érdemes, közszeretettel álló prépostplébánosa, Biró Imre, ünnepelte áldozópapságának negyven éves évfordulóját. Titokban lepték meg az ősz lelkipásztort tisztelői és titokban sikerült számára olyan fényes ünnepélyt rendezniök, a melyben kevés jubiléumnak van része a mai világban. Az ünnep előestéjén óriási fákllys és lampionos menetben üdvözölte a helybeli tüzoltóság, a jubileum napján pedig a tanítótság, kik ragaszkodásuk és hálájuk jeléül átadták neki nagy csoportképben arczképeket; majd a járás főszolgabírója, az előjáróság, hivatalok, testületek, magánszemélyiség, k üdvözölték a jubiléust. A hálaadó szent mise után százötven terítékű társasbéd volt a köztisztületben álló prépost tiszteletére.

— **Vadászat.** Návay Emil, bátaszéki alapítványi uradalmi főfelügyelő, f. hó 15-én, Teréz napján sikerült vadászatot rendezett a terézianumi alapítványi uradalom kövesdi erdejében. A vadászatot részt vettek: Hertelendy László központi igazgató Budapestről, Szekszárdról: Hazslinszky Géza törvényszéki elnök, Bajó Pál főszolgabíró, dr. Hagymássy Zoltán szolgabíró, Rác József rendőrkapitány, Bátaszékről: Földes Dezső és Mayer János, valamint az uradalmi tisz

a Siret testvéreknek spanyolországi ásátásairól szóló munkájával foglalkozik. Az ismeretésebe beleszóvi a maga véleményét is, különösen a zsugorított helyzetű temetkezéséről, a melyet ő vallásos jelentőségűnek tart a Siret testvérekkel szemben, a kik a zsugorított temetkezést helykiméléssel iparkodnak magyarázni.

De idejének legnagyobb részét az a munka foglalta le, a mely a lengyeli sánczot rendszeresen tárgyalja. Ezt a jelentős művet forrásmunkának kell tekinteni nemcsak azért, mert megbízhatósága minden kétségen felül áll, hanem azért is, mert senki sem nélkülözheti, a ki a hazai kőkorszakkal akar foglalkozni. A fontos mű két nyelven jelent meg, magyarul és németül. A magyar szöveget *Leletek a lengyeli őskori telepről az Archeologiai Közlemények két részletben hozta; az egyiket, mely harminczkilenc felbontott üregről számol be, 1885-ben a XIV. kötetben, a másikat pedig, mely 205 felásott üreg leírását foglalja magában, 1890-ben, a XVI. kötetben. A német szövegű ismertetés: Das prähistorische Schanzwerk von Lengyel seine Erbauer und Bewohner három kötetben látott napvilágot Budapesten. Az első 1888-ban, a második 1890-ben, a harmadik 1891-ben. Az első két rész ugyanaz, mint a magyar kiadás, a harmadik a következtetéseket tartalmazza, s megrajzolja az akkori kultúra képét; tehát nem kevésbé fontos, mint a két első kötet.*

¹⁾ Espagne. Par Henri et Louis Siret. Arch. Ért. VIII. K. 1888.

Sajátságosnak tetszik, hogy a harmadik rész magyarul nem jelent meg, s a mű ilyformán csonka maradt. De ennek oka nem Wosinski volt. Ő mindent elkövetett, hogy munkájának harmadik kötete megjelenjen magyarul. A kéziratot átadta az Akadémia archeologiai bizottságának, de ez nem is bocsátotta érdemleges bírálat alá, hanem a szerző kérését elutasította. Elutasító határozatát azzal indokolta, hogy a bizottság Wosinski praehistoriai kutatásainak közé tételével az Archeologiai Közleményekben már ugyis nagy helyet engedett, méltányos tehát, hogy a bizottság kiadványaiban más régészeti szakok is megfelelően érvényesülhessenek. Latni való, hogy ez az indoklás nem magyarázta meg teljesen azt az eljárást, mely utjat szegte a nagyfontosságú harmadik rész megjelenésének.

A magyar kiadáshoz harmincznyolcz képes tábla van csatolva, a melyek gróf Apponyi Sándor költségén készültek. A munka, mint az előszó is mondja, a lengyeli ásátások eredményét közli abban a sorrendben, a mint a 244 üreget Wosinski feltárta. Tudatja a szerző az előszóban azt is, hogy tartózkodni fog minden következtetéstől, csupán a leletek pontos felsorolására fog szorítkozni; de azt az ígérte nem tudja bevaltani. Az egyes leletek fölemlítésénél ugyan is ki kitér, analógiákat hoz fel, következtetéseket von be; s ha az őskori nép életének teljes képét nem is adja, az akkori szokásoknak es kulturának egyes mozzanatait már itt igyekszik megvilágítani.

— Folytatása következik. —

tikar. A vadászat után a házigazda vendégszerető házában fehér asztalhoz ült a társaság, a hol a háziasszony karöltve a házi kisasszonnyal lukullusi ebéddel fogadta a vadászatban kitáradt vendégeket.

— **Megfelebbezett határozatok.** Szekszárd r. t. város képviselőtestületének azt a határozatát, amelylyel a bátaszék—baranyavári vasut törzsrészvényeiből 50,000 korona értékű részvény megvételét határozta el Nagy János, Nemes Győző és Miskolczy Kálmán és társai, azt a határozatát pedig, melylyel a volt Kron-féle bolthelyiséget Béki Józsefnek bérbe adta, özv. Almásy Károlyné szekszárdi czukrászüzlet tulajdonos megfelebbezték.

— **A szekszárdi postapalota.** A pécsi m. kir. posta- és távirtdaigazgatóság a városnak azt az ajánlatát, hogy a város által építendő posta- és távirtda palota után a város által befejeztetendő töké 7 százalékát fizesse házbérül, nem találta elfogadhatónak. Megbizta tehát a szekszárdi kincstári hivatal főnökét a kincstár által emelendő ház építésére alkalmas telek kiszemelésére Ács Vendel posta- és távirtda felügyelő, a hivatal tevékeny főnöke ki is szemelt a Rákóczi utcában egy, a Széchenyi utcában két és a Bezerédj utcában szintén egy eladó és alkalmas házat és az azokra vonatkozó ajánlatokat az igazgatóságnak beterjesztette. Az igazgatóságon és a kereskedelmi miniszteriumon áll tehát most, hogy a szekszárdi postatávirtda és távbeszélő hivatal megfelelő elhelyezést nyerjen. — Hire jár, hogy a kincstár a Martin-féle házat veszi meg 25 ezer koronáért, azt földig leromboltatja és új, megfelelő épületet emeltet.

— **Ásatás.** Haugh Béla vármegyei muzeumlőr f. hó 16-án Alsónyéken a községi előjáróság engedélye folytán, a legelőn kiemelkedő dombon ásatást végzett, a mely igen szép eredményt végződött. A domb északi oldalán igen sok égetett agyag került felszínre, a melyek vesszőfőnásból készült lakások falazatának tapasztkái voltak. E terület közvetlen közelében több mészbetétes edény és töredék ásatott ki. A domb déli oldalán hullaégetés nyomai mutatkoztak három kibontott üregben, a melyekből égetett csontdarabok, mészbetétes edények, edény-töredékek és egy igen ritka alaku bronzfibula került elő. Ugyancsak a déli oldalon négy méter hosszúságban egy kagylókból és edény-töredékekből álló konyha hulladék rétegre bukkan a kutató. F. hó 19-én folytatják az ásatást.

— **Jegyzőbeiktatás.** Bajó Pál főszolgabíró folyó hó 17-én iktatta be hivatalába Gindlicsalád új jegyzőjét: Zsigmond Elemért, vagyis ekkor adta át neki a jegyzői irodát. Ugyanekkor pénztár vizsgálat és pénztárnok választás is volt. Pénztárnoknak Bauer Ádámot választották meg. A hivatalos ügyek végzése után Bajó Pál főszolgabíró gróf Benyovszky Rezső országgyűlési képviselő vendége volt.

— **Esküvő.** Szabadi Jenő a bonyhádi segélyegylet tisztviselője folyó hó 20-án d. u. 2 órakor tartja esküvőjét Kaposvárott, Herman Berta kisasszonnyal.

— **Rátkay László.** A függetlenségi párton sokan nincsenek megelégedve a kiegyezéssel. Ezek közé tartozik Rátkay László, a jeles poéta is, a ki most szerdán betegségből labbadozóan utazott fel Budapestre a pártértekezésre, amelyen megkérdezte Kossuthot, hogy *pártkérdés-e a kiegyezés megszavazása, avagy nem; ha az, akkor levonja a konzekvenciákat.* Kossuth szerint a pártkérdés most nem aktuális, a kormány azonban a kiegyezéssel áll, vagy bukik.

— **Kiállítási kitüntetés.** Molnár Mór szekszárdi nyomdatulajdonos a pécsi kiállítás aranyéremmel tüntette ki; izléses munkái, különösen szabadalmazott betinaptárral egyesített íróasztalai méltó feltüntetést keltek.

— **Gazdasági szakértők a dohánybevéltáznál.** A pénzügyminiszter a dohánybevéltáznál eddig alkalmazásban volt közigazgatási biztosok helyébe, a gazdák érdekeinek képviselőire, gazdaszakértőket kíván alkalmazni. A Tolnamegyei Gazd. Egyesület vá-

lasztmánya e tisztre Szombathelyi Lajos faddi lakost, helyettesül pedig Korkovits Rezső szintén odaváló lakost hozta javaslatba.

— **A püspök elismerése.** Zichy Gyula pécsi püspök, hogy megjutalmazza Szabó Géza szekszárdi hittanár fáradhatlan ügybuzgalmát a hitoktatás terén, részére 300 korona fizetési pótlékot engedélyezett.

— **Garay-estély.** A szekszárdi polgári olvasóköri november hó 23-án Garay-estélyt rendez. A tánczezel egybekötött estélyen Erdely Lajos m. kir. állami végrehajtó felolvasást tart, többen Garay János költeményeiből szavalnak. Az estély tiszta jövedelmét Garay árvájának ajánlják fel. A részletes másort legközelebb kibocsátják.

— **Új gőzmalom.** Varga Ferenc m. kir. állami gépgyáros egy ebből a czéliből alakult konzorciummal napi másfél waggon őrle-képességű nagy gőzmalom óhajtt Szekszárdon létesíteni. A gőzmalom a villamos telep mellé kívánja építeni s az itt levő telek eladása iránti kérvényét a városi képviselőtestülethez már benyújtotta.

— **Kitüntetett dombóvári iparosok.** A dombóvári iparosok közül a pécsi országos kiállításon Schager Antal ezüstéremmel Robiczek Béla, Horváth János és Tamás Lajos díszoklevéllel lettek kitüntetve.

— **Fehér fogoly.** Báró Fiáth Elemér szolgabíró fehér foglyot lött. Kitömve a szekszárdi múzeumnak ajándékozta.

— **Helyettes jegyző.** Bajó Pál központi járási főszolgabíró, a Zsigmond Elemér jegyző távozásával megürült harszi jegyzőségre Csóry Ferenc okleveles jegyzőt küldte ki helyettesnek.

— **Katonai lóvásár.** Katonai lóvásár lesz e hó 25-én Szekszárdon. A pécsi m. kir. honvédhuzsár ezred akar lovakat vásárolni a kincstár számára.

— **Kinevezés.** Bach Jenő Marczaliba neveztetett ki posta- és távirtdai segéd-tisztnek.

— **Egy derek csendőr jubileuma.** Borsányi Istvan szekszárdi csendőrtörzsröster most töltötte be nehéz, fáradságos szolgálatának 25-ik évét. Ez alkalommal lakomával ünnepelték a ritka évfordulót, amelyen megjelent az ünnepelt főnöke, tordai Sándor László százados, szárnyparancsnok, Mráz Henrik csendőrfőhadnagy és még számosan. Felköszöntöket mondtak: Sándor László százados, Mráz Henrik főhadnagy, T. Nyitray Lajos polg. iskolai tanár, Nemes Győző tanító, Tavasz Imre csendőrröstervezető.

— **Hivatal atv-tel.** Rassovszky Julián főszolgabíró e hó 16-án szabadságáról visszatérve, a főszolgabírói hivatal vezetését dr. Bernáth Béla szolgabírótól átvette.

— **A paks—fadd—bogyzslói ármentesítő társulat évi rendes közgyűlése.** A paks—fadd—bogyzslói ármentesítő társulat f. hó 10-én Pakszon Madi Kovács Istvan társulati elnök vezetése alatt tartotta évi rendes közgyűlését. 1. A földmívelésügyi m. kir. miniszter leiratában az ármentesítő társulathoz az árvíz elleni sikeres védekezéséért elismerését nyilatvította s ezt a közgyűlés köszönettel tudomásul vette. 2. Rapaics Radó elhalt államtitkár síremlékére a közgyűlés 500 koronát szavazott meg. 3. Tóth Ödön társulati alelnök indítványára a társulati alkalmazottak fizetésjavítása ügyében a közgyűlés következőkép határozott: Igazgatófőmérnök alapfizetése 4000 korona, 10 évi szolgálat után 4800 korona. 15 évi szolgálat után az alapfizetés 5% val emelkedik, vagyis 5000 korona, 20 évi szolgálat után ismét az alapfizetés 5% val emelkedik, vagyis 5200 korona és szabad lakás. A pénztárnok alapfizetése 2000 korona, 10 évi szolgálat után 2400 korona, 15 évi szolgálat után az alapfizetés 5% val több, vagyis 2500 korona, 20 évi szolgálat után az alapfizetés 5% val több, vagy 2600 korona és 600 korona lakpénz. A vízmester alapfizetése 1400 korona, 10 évi szolgálat után 1540 korona, 15 évi szolgálat után az alapfizetés 5% val emelkedik, vagyis 1610 korona, 20 évi szolgálat után az alapfizetés 5% val emelkedik, vagyis 1680 korona, továbbá 300 korona működési pótdíj, 700 korona fuvarátalány és a dombóri őrháznál természetbeni lakás. Az új fizetésrendezés 1908. évi január hó 1-én lép életbe.

A közgyűlés befejezése után társasbéd volt a Büttli-féle étteremben.

— **Szini előadás.** November hó 19-én boldogult Erzsébet királyné névünnepe a szekszárdi polgári leányiskola növendékei szini előadást tartanak.

— **Az általános választói jogart.** A szakcsi keresztény munkásegylet mult vasárnap délután 3 órakor nagy népgyűlést tartott az általános titkos választói jog érdekében. Vitkovits Ferenc plébános, munkásegyleti elnök megnyitó beszédében elítéli a szociáldemokraták terrorizmusát. Utána Hortobágyi József káplán szolt az általános titkos választói jogról s a központhoz általa beterjesztett határozati javaslatát a népgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá. Vitkovits Ferenc elnök indítványára üdvözölték a keresztény szociális központ nagynevű elnökét: dr. Giesswein Sándor országgy. képviselőt is.

— **Eladó méhek.** 12 drb jól betelelt s országos egyesületi kaptárban lévő méhtörzs eladó. Az országos egyesületi kaptár alsó kijárónyilásu, kijáró szabályozóval, kettős deszkából készült oldal- és homlokfallal, fedődeszkáskával és Hanemann-rácsesal, telelő párnával van felszerelve. A család 16 kereten csüng. Elegendő mennyiségű mézzel. Az áttelelésért szavatolok.

Pusztakajmád, up. Tolna. 1907 évi okt. hó 15-én.

Pécsy István,
néptanító.

— **Új viczinális vasut Somogyban.** Az igali járás érdekeltége mozgalmat indított egy Báté állomástól kiinduló Fonó, Büssü, Karsok, Szill, Igal népes és gazdag községeket érintő helyi érdekű vasut építése ügyében. Az új vasut Igal fölött kapcsolódnék bele a Kaposvár síófoki vonalba, vagy esetleg Tabig elvezetnék. Az új vasuthoz igen fontos gazdasági érdekek fűződnek, megvalósulása ezért előre láthatólag csak rövid idő kérdése.

— **Szolgálók paradicsoma.** Mi még nem igen panaszkodhatunk a cseléd szűke miatt. Minden háziasszonynak sokat le kell ugyan nyelnie a mindég nagyobb igényeket tápláló szakácsnék, szobacizicák miatt, de Amerikában lehet még csak szép az állapot. A clevelandi Magyarok Vasárnapja legelőbb a következőket írja: „Nyugat felé, lányok, ha jó fizetést vagy férjet akartok kapni! Ne hallgassa ugyan meg egy haza törekvő magyar lány se ezt az amerikai jó tanácsot, de már azért még is csak kiírjuk, hogy mi után vágyik California állam. Oly kevés ott a kiszolgáló lányserég, hogy gazdag és finnyás uriaszonyságok kénytelenek saját főztjükön elősködni, maguk piszkította edényeket mosogatni meg a piacon veszekedni. Cseléd, ha kicsi familiához akad, legkevesebb 35 dollár havi fizetésen kezd és lakodalmon végzi a kiszolgáló biznisszt. Japán vagy kínai szakácsot csak dugszdagok tarthatnak havi 100—150 dolláron, ha meg leány kerül szolgálatba, azt hamarosan elesipi egy-egy házasulandó ifju, akár szemrevaló, akár nem (már hogy nem a legény, de a dáma). Egy dél-kaliforniai nagyvendéglős példail szánkint kénytelen minden nyári idényre pincérlányokat hoztatni a messze keletről, mert mindegyiket a házasság lánczai közé csikarják a legények.“

— **Ajándékok a múzeumnak.** Komjáthy Sándor 4 drb népvándorlaskori agyagedényt, Bocskár Ferenc 4 drb mészbetétes edényt és egy faragott pápaszem tartót ajándékozott a múzeumnak.

— **Gyógyszertár felállítása.** Kerbolt Dániel budapesti lakos, okleveles gyógyszerész a belügyminiszteriumhoz kérvényt adott be az iránt, hogy Nagymányok községben önálló személyes üzleti jogu gyógyszertárt felállíthasson.

— **Iskola bezárás.** A paksi izr. iskola, az iskola épületében lakó tanító családjában fellépett vörheny eset miatt bezárattott.

— **Hetivásár Tamásiban.** Tamási község, amint annak idején megirtuk, azt kérte a minisztertől, hogy a már meglévő csütörtöki hetivásáron kívül hétfői napokon, sertés felhajtással, újabb hetivásárok tartása engedélyeztessék. A vélemény nyilvánításra felhi-

vott Tolnamegyei Gazd. Egyesület igazgató választmánya mult heti gyűlésén annak a véleményének adott kifejezést, hogy a hétfői hetivásárok engedélyeztessenek, de sertés felhajtása nélkül.

— **A murgai közös legelő.** A murgai telkes gazdák közös rétje használati módjának megváltoztatása tekintetében a földmivélségi miniszter vélemény nyilvánításra kérte fel a gazdasági egyesületet. Az igazgató választmány mult heti ülésén azt a véleményt terjesztte a földm. miniszterhez, hogy a rét használatának egyénekenkénti felosztása hosszabb időre engedélyeztessék ugyan, de oly módon, hogy a rétnak legeltetésre leendő használata az eddigi gyakorlathoz képest biztosítottassék.

— **Vásár.** A közelebbi bátaszéki vásárt e hó 28-án, a dunaföldvárit 28 és 29-én tartják meg.

— **Háboru Bátán.** Parázs verekedést rendeztek mult vasárnap délután Bátán a Dunszt-féle vendéglőben és az utcán Sükösi István, Sükösi János, Dér József, B. Tóth József, Dér Józsefné sz. Mózes Erzse és Sükösi Istvánné sz. Zsinkó Erzse. A kisebb-szerű háboruban Dér Józsefné öt, Sükösi János nyolcz nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. A legsúlyosabban Sükösi Istvánné sebesült meg, akin B. Tóth József 15 nap alatt gyógyuló sérülést ejtett.

— **Távirda rongálók.** Oktalan emberek mulatságot találnak abban, hogy a távirda vezetéknek porcellán szigetelőit ledobálják. Ujabban a szekszárdi vámhídtól a tolna-mőzsi vasutállomásig terjedő szakaszon 22 szigetelőt dobáltak le. A csendőrök nyomozzák az éretlen tett elkövetőjét.

— **Veszedelemes lakótárs.** Hum János tolnai lakos, összepörölt a vele egy udvaron lakó Czebe Benőné, Felker Mihályné és özv. Tibold Ádámné tolnai lakosokkal, miközben ásót és hasonnevű 17 éves fia egy téglát kapott fel és Czebenét üldözőbe vették, de ez bemenekült előlük lakásába. A másik két asszony rosszabbul járt, mert ezeket az ifjabb Hum székel fejbe ütötte. A verekedő embereket feljelentették a bíróságnál.

— **Drága fuvaros.** Maza Dános dunaföldvári lakos ügyei elintézésére Dunaszentgyörgyre igyekezett. Pakson Grosz Jánosnak Kocsis István nevű kocsisával találkozott, a ki kocsijára felvette s egy darabig barátságból el is vitte, de nem volt benne köszönet, mert a mikor Maza a kocsiról leszállott, pénztárcájára 128 korona 78 fillér pénzzel hiányzott. Másnap azonban a csendőrök a kocsinál megtalálták a pénzt.

— **Gyerekhulla a Kaposban.** Pinczehelyen a Kaposból egy hét hónapos gyermek hulláját huzták ki. A tamási kir. járásbíró-ságtól Rosos albiró a helyszínére utazott, hogy a vizsgálatot megtartsa.

— **Emésztési zavar tüdőbajosoknál** egyike a legkellemetlenebb komplikációknak. Ezen betegek, kik a legjobb táplálkozásra vannak utalva, az étvágy megszűnése nagyon megdöbbentő körülmény, melynek folytán a különben jó eredménnyel használt creosot-készítmény, mely a gyomrot megterheli és kellemetlen ízű, a beteg által nem szívesen vétetik. Szerencsére létezik egy creosot-készítmény, mely mindezen kellemetlen bajokat elmulasztja. A „Sirolin-Roche“ nem zavarja az emésztést s kellemes ízénél fogva étvágytalan betegek is kedvelik. A gyomor működésére a legjobb hatással van. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Gyujtogatással vádolva.** Zugor Ferencz nagyszokolyi lakos náddal fedett háza f. hó 12-én kigyuladt. Kajári János szomszédja azonban még idejekorán észrevette s egy kanna vízzel leöntötte, a mikor a nádból egy csomó kőz kiesett, a melylyel azt meggyujtották. A csendőrség a tulajdonost gyanúsítja a gyujtogatással, ki az eres alatt aludt.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Lopások.** Veiner Jakab, Janya-pusztai bérlő zárt tyukólját mult szerdán virradóra eddig ismeretlen tettesek feltörték és onnan 18 tyukot elloptak. — **Steinbach** Mihályné szül. Hipp Mária tolnai lakos, mult pénteken elment az októberi litániára s míg odajárt, lakásából 9 képet és egy tükröt elloptak. A csendőrség a tettest **Totterveich** Vendel, ottani lakos személyében kinyomozta. — **Kis János** báti lakostól, **Nyéki** István 13 éves báti fiu, egy kaptár méhet ellopott. Feljelentették a bíróságnál.

— **Megverte a rendőr.** **Majnai** József, a Decs községhez tartozó alsószállási lakos, feljelentést adott be a hatóságnál, melyben panasolja, hogy **Tóth** József decsi községi őr úgy megverte, hogy 5 nap alatt gyógyuló testi sértést ejtett rajta.

— **Rablas.** Folyó hó 14-én **Bognár** Mihály és ifj. **Tóth** József böleskei lakos subanczok **Bodor** István dunaföldvári cipész-mester tanonczától a Böleske és Dunaföldvár közötti országuton 16 korona készpénzt elraboltak. A tettesek a szekszárdi kir. ügyészségnek feljelentettek.

— **Verekedés.** Bátán, a hétfőn tartott vásáron, egy Laczikonyhában **Pirisa** István ujoncz **Dér** Istvánt egy félliteres üveggel hátulról fejbe vágta. Az ütés több nap alatt gyógyuló sérülést okozott. A hős hadfit feljelentették.

Pompás sardinia, sonka, tojás,
kaviár és rák

SANDWICH-ek

a közeledő nőgyeleti tea-
estélyre már megrendelhető

Béki czukrászdájában

Szekszárd,

Széchenyi-utca, szálloda épület.

Előfizetési felhívás.

A folyó évnegyed alkalmából új előfizetést hirdetünk lapunkra.

Tolnavármegye közigazgatási, társadalmi, gazdasági és kulturális érdekeit szolgáljuk a legjobb igyekezettel; mint minden pártállástól független lap, teljes objectivitással, higgadt, tárgyilagos, elfogulatlan kritikával foglalkozunk vármegyénk minden közérdekű eseményével.

Sulyt fektetünk a jóizlésre, a lap irodalmi színvonalára s főleg arra, hogy e lapok hasábjait kicsinyes, személyeskedő támadások eszközévé ne süllyesszük.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . . 10 kor. — fill.

fél évre . . . 5 " — "

negyed évre . . . 2 " 50 "

Néptanítóknak, ha az előfizetési pénzt egész évre előre beküldik, 5 koronáért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, olcsó dijszabással közöljük

Hátralekos előfizetőinket kérjük az előfizetési pénzek szíves beküldésére.

Hazafias üdvözléssel:

a „KÖZÉRDEK“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Kerestetik

egy szekszárdi papirkereskedésbe, azonnali belépésre ügyes, jó megjelenésű nő. — Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével e lap kiadóhivatalához intézendők. — Óvadékképesek előnyben részesülnek.

CSARNOK.

Erő és anyag.

Bántják és piszkálják a szegény anyagot.
Kik bántják, piszkálják?! — Az avatlatlanok!

Anyag! — anyagias, ez most a közszólam!
Jaj, de gyarlók pedig: kiktől ez a szó van!

Erőt, anyag nélkül én még soh' sem láttam, —
Lélek sincs test nélkül ebben a világban!

SZÉKY GÉZA.

A régi műhely.

Az Egyesült Államok polgárait általában érzéketlen embereknek tartják, kik csak az anyagi hasznot nézik. De azért minden szabály alól van kivétel, amint az alábbi eset bizonyítja.

Néhány hónappal ezelőtt egy gazdag divatáru kereskedő New-Yorkban arra a gondolatra jött, hogy hatalmas központi áruházat állít fel. Rendkívül nagy arányokban akart építkezni és úgy tervezte, hogy egész utcasort foglal le épületének. A szükséges telkek vételével minden simán ment, csak egy egészen kicsi, kétemeletes sarokház nem volt megszerezhető. A tulajdonos, valami Weber nevű ember, ki fiatalabb éveiben órák, később kis tőkepenész lett, nem akart semmiféle eladásról se hallani.

Amikor az ügynökök nem tudtak vele dűlőre jutni, az építő maga kereste őt fel. De ő sem ért célhoz.

Sajnálom, de teljesen lehetetlen — jelentette ki az öreg órák. — Én megvettem ezt a házat, amikor még fiatal ember voltam és azután 52 évig éltem és dolgoztam benne, hogy kívánhatja, hogy most megváltjak tőle.

De édes Weber ur, tárgyalj vele a kereskedő, mi haszna van ebből a kis házikóból. Hiszen üzletét abba hagyta, nem lakik benne, nem is alszik benne, és csak arra használja, hogy naphosszat az ablakba ül és az utcára kitekint. Ezt máshol is megteheti és ráadásul szép összeg pénzt is kapna. Gondolja meg csak, hogy mennyivel szaporodnék ezzel a tőkéje.

Amit a kereskedő mondott, szintiszta igazság volt. Webernek ugynevezett műhelye, ahol néhanapján hozzátartozóinak és ösmerőseinek óráit javította, apró sarokszoba volt a második emeleten. Berendezése nem állt egyébből, mint egy figurás kandallóból, kopott díofamunkaasztalból és vörös bőrkarosszék-ből. Tényleg csakis arra szolgált, hogy naponként kétszer ide sétált és az ablakhoz ülve, érdeklődéssel kísérte az arramenő embertömeget.

Az öreg ember sokáig gongolkozott.

— Igaza van — mondotta végül, én igazán nem csinállok itt egyebet, mint, hogy utók és az ablakon kinézek. De hát már hozzászoktam és hála Istennek, nagy kort értem el. Ilyen korban nehéz elhagyni azt, amihez hozzászokott az ember. Ez a szobácska rám nézve egy darab háza, egy darab élet. Midőn feleségemmel Németországból át jöttem és ide költöztem, mindketten szegények voltunk. Jó reménységgel rendezkedtünk be itt, szűkös viszonyok között. E szobácskán kívül csak egy kis konyha és egy kis hálószoba állott rendelkezésünkre. Itt laktam, itt dolgoztam, itt töltöttem estéimet, vasárnapjamat. Abban a sarokban állott gyermekeim bölcsője. Feleségem már évek óta jobblétre szenderült, de ha most is kitekintek az ablakon, úgy érzem mindig, mintha oldalam mellett állana. Igazán képtelen vagyok szakítani ezekkel az emlékekkel.

A kereskedő szótlánul hallgatta végig az öreg szavait, azután kezét fogott vele és távozott.

Másnap azonban visszatért és most már az előbbi ár ötszörösét ígerte. Az öreg már habozni kezdett, de amikor a kereskedő még jobban rábeszélte, belátta, hogy csakugyan gyermekei érdekében cselekszik, ha az ajánlatot elfogadja, végre is elfogadta.

Mindazonáltal keserves bucsu volt, midőn régi műhelyétől el kellett válnia. Nem is tudta magát elhatározni, hogy még egyszer arrafelé menjen és megtekintse, miként rombolják szét régi, meghitt tanyáját.

Otthon maradt gyermekei mellett, akikhez azelőtt csak étkezni és aludni járt. Szomorúság emésztette őt és szemlátomást öregedett.

— Egy napon megjelent nála az új áruház tulajdonosa.

— Kész már az épület, Weber ur, mondotta. Nem jönne velem a városba, megnézni, hogy mi lett régi házacskájából?

Az aggastyán kezdetben vonakodott. Nem merete megkísérteni sem, hogy emlékei világát így megbolygassa, hozzátartozói azonban oly szeretetteljesen biztatgatták, hogy végre is a kapu előtt várakozó kocsiába ült és a kereskedővel az új áruházhoz kocsizott.

Itt persze megváltozott minden. Nyoma se volt a régi vidéknek, mivel hatalmas új palotásor emelkedett helyébe. Fájdalmas sóhajok közepette bámult a pompás áruház homlokzatára.

Fájdalma még csak emelkedett, mikor figyelmes vezetője megmutatta neki a modern berendezésű termeket, amelyekben a padlótól, fel egészen a mennyezetig fel voltak halmozva az árucikkek, amelyekre a jelenkor embereinek szüksége van, hogy egyre nagyobb igényeit kielégítse.

Szó se jött az egész szemle alatt az öreg óras ajkára. Most a ház főnöke ismét a második emeletre vezette vendégét, itt hirtelen kinyitott egy ajtót és szívélyes kézműdolattal egy kis szobácska felé mutatott.

A szobácska napfényben fürdött. Weber nem hitt szemének. Amit maga előtt látott, az ő kis szobácskája volt, úgy, ahogy elhagyta, a kicsiny, nehezen nélkülözött ablakkal, a kandallóval, és a régi, vörös karosszékkal.

Szólni sem tudott az öreg, annyira meg volt hatva. De gyámoltalan, kérdező tekintet vetett kalauzára, ki mosolygva világoztotta fel:

Az ön műhelye az, Weber ur, úgy, ahogy elhagyta. Köröskörül építkeztünk, alátámasztottuk, alája építkeztünk és hét emeletet raktunk föléje, ebből a helyiségből azonban egy követ sem mozdítottunk el. A műhely ettől a naptól kezdve megint az öné, ismét ülhet itt és gyönyörködhetik az élet változatos tarkaságában. Adja isten, hogy sokáig örvendhessen műhelyének.

Az öreg óras azóta, úgy, mint annak előtte, napjában kétszer megy a műhelyébe. Feleszozog szobájába, beül régi karosszékebe és nézi-nézi, mint egykor feleségével együtt a newyorki élet változatos képét.

Babos János.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Egyházkerületi közgyűlés. A dunamelléki ref. egyházkerület a múlt hét szombatján s e hét csütörtökjén tartotta őszi rendes közgyűlését Budapesten **Baksay Sándor** püspök és **Darányi Ignác** világi főgondnok elnöklésével. A tolnai ref. egyházmegeyét **Kátai** **Endre** esperes, **Szilassy Aladár** gondnok, **Szabó** **Károly** egyházi és **Kovács** **Sebestyén** **Endre** világi képviselők képviselték. Nevezettek résztvettek az új papok felavatásán is, a melyet **Baksay Sándor** püspök végzett s a melyen **Kátai** **Endre** esperes mondott magasan szárnyaló egyházi beszédet. **Szilassy Aladár** egyházmegeyi gondnok megjelent a református fiuinternátus megnyitásán is.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Meghívó. Az „Egyesült Szekszárd-tolnamegyei Nőegylet” és a „Szekszárdi róm. kath. ovoda-egylet” szokásos jótékonyozású teaestélyeit a jelen évadban is a szekszárdi róm. kath. olvasókör helyiségeiben tartja meg. A két első teaestély tiszta jövedelme **Garay** **János** koszorus költőnk minden támasz nélkül maradt **Gizella** leányának felsegélyezésére fordítatik; miért is a nemes czél iránt való tekintetből felülfizetéseket szívesen fogad és hálásan nyugtat a két egyesület. A két utolsó teaestély jövedelme a nőegylet és az ovoda-egylet javára közösen lesz megosztva. A teaestélyek hangversennyel és színelőadással lesznek egybekötve. Utána táncz. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj személyenkint 1 korona. Kérjük a tisztelt közönséget, hogy teát, rumot és süteményeket az estély napján este 7 órakor a kör helyiségébe szíveskedjék küldeni. Az első teaestély október 23-án, a második november 6-án, a harmadik november 20-án, a negyedik november 27-én tartatik meg.

Szekszárd, 1907 október 15-én

Döry Pálné özv. **Sass Istvánné**
ovodaegyleti elnök. nőegyleti elnök.

A szekszárd-bátai ármentesítő társulat közgyűlése. A szekszárd-bátai ármentesítő társulat f. hó 16-án tartotta évi rendes közgyűlését. Az állami képviselőt **Molnár** **Lajos** kir. főmérnök, miniszteri megbízott gyakorolta, az érdekelt uradalmak részéről **Návay** **Emil**, **Tomcsányi** **Lajos** főfelügyelők voltak jelen. Ezekon kívül résztvett még 29 ártéri képviselő s a tisztikar. A közgyűlésen a betegeskedő **Hirling** **Ádám** dr. helyett **Tomcsányi** **Lajos** alelnök elnökölt. Az elnök indíványára **Rapáts** **Radó** elhunyt földmívelésügyi államtitkár emlékéért, a hazai vízszabályozás körül szerzett érdemei elismerésül jegyzőkönyvben is megörökítették. A pörből-szulak aranyadi szorítógát tervei a folyó évi áradás alkalmával szerzett tapasztalatok folytán némi módosulást szenvedtek, így a közgyűlés **Tóth** **Károly** igazgató főmérnök előterjesztésére a 4496 koronában már előzőleg megállapított 4496 kor. költ. séget 6488 koronára emelte fel s utasította a főmérnököt, hogy a munkát lehetőleg még a tél folyamán elkezdje. Az új gátvédelmi szabályzatot elfogadták s felterjesztik a földmívelésügyi miniszterhez; jóváhagyás után pedig kinyomatva megküldik az érdekelteknek. Ezután megállapították a jövő évi költségvetést s azt jóváhagyás végett a miniszteriumhoz küldik fel. Végül a társulati pénztárnok tette meg szokásos jelentését. A jegyzőkönyv hitelesítésére **Nagy** **György** és **Nyéki** **István** ártéri képviselőket küldték ki.

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtszéki tárgyalás.

A szekszárdi kir. törvényszéknél a jövő héten a következő ügyek kerülnek esküdtszéki tárgyalás alá.

1907. október hó 21.

Özv. **Bordács** **Józsefné** szül. **Mindszenti** **Ida** böleskei lakos ügye, szándékos emberölés büntette miatt.

Fáth **József** grábóczi lakos ügye, szándékos emberölés büntette miatt.

Oktober 22-én.

Sipos **János** és társai mázai lakosok ügye, halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt.

Oktober 23-án.

Czobor **József** és **Lázár** **István** pálfai lakosok ügye, szándékos emberölés büntette miatt.

Október 24-én.

Szabó **György** decsi lakos ügye, szándékos emberölés büntette miatt.

Október 25-én.

Németh **Mihály** Banai és társai dunaföldvári lakosok ügye, szándékos emberölés büntette miatt.

TANÜGYI HIREK.

A közigazgatási bizottság tanügyi határozatai.

(Folytatás.)

A kajdaci községi állandó menedékházvezetőnő mellé nöcselédadását a bizottság megtagadta, mert a törvényben előirt 40 óvóköteles nem járt fel a menedékházba.

A paksi pusztai községi iskolák 1907/8. tanévi költségvetése 7296 K. 93 fill. bevétellel, 7202 K. 34 fill. kiadással és 94 K. 59 fill. maradvánnyal, a paksi községi óvodák 1907/8. tanévi költségvetése 2725 K. 99 fill. bevétellel és ugyanannyi kiadással, a szárazdi óvoda alap 1906. 1907. évi előirányzata, a görbői községi iskola 1906. évi számadása, a dunaföldvári községi óvóintézetek 1907/8. tanévi költségvetése, a bürzsönyi községi iskola 1907/8. tanévi költségvetése, a gerjéni községi óvoda alap 1908. évi költségvetése jóváhagyatott.

Böleskére **Németh** **Janka** okl. óvónő választatott meg. A választást a bizottság jóváhagyta.

Gere **Antal** ozorai és **Láng** **Ignác** szakcsi izr., valamint **Bécsy** **Elemér** szekszárdi magántanító díjlevelét a bizottság jóváhagyta.

A bonyhádi magán polgári leányiskola részére az 1907/8. tanévre nyilvánossági jog megadásáért a bizottság a miniszterhez paroló felterjesztést tett.

Zazula **Mária** hencse-pusztai községi tanítónő 100 K. korpótlék államsegélye nevére utalványoztatott.

Új állás szervezéséhez a miniszter előzetes beleegyezését kérte a kocsolai rk. iskolaszék. Miniszterhez felterjesztetett.

A görbői lakosok panasza **Hajas** **János** párbérszedése ügyében a miniszterhez felterjesztetett.

Szijaártó **László** szakcsi és **Kreskay** **János** faddi rk. tanító államsegélyének megszüntetése iránt a bizottság a miniszterhez felterjesztést tett.

Niederland **Ferenéz** bátaszék—kövesd-pusztai községi, **Polgár** **József** németkeri rk. tanító javadalmáról, ugyszintén a kisvejkői rk. elemi iskolánál újonnan szervezett II. tanítói állomásról, a szekszárdi rk. iskolánál újonnan szervezett 3 új és 3 régi tanítói állomás javadalmáról, és a paksi ev. ref. I. sorszamu tanítói állomásról új javadalmi jegyzőkönyv felvételét rendelte el a bizottság.

Csekeyné **Répássy** **Ilna** dunaföldvári községi óvónő lakásának kijavítására a község felhivatott.

Tanítóválasztások. A mözsi rk. osztálytanítói állomásra **Werner** **Ádám** okl. tanító választatott meg. — A gyönki ág. ev. iskolához **Feller** **Ádám** szárazdi tanító választatott meg.

Tanítók figyelmébe. Az új fizetés rendezési törvény értelmében szerkesztendő kérvény mellékleteinek beszerzése a legnagyobb nehézséget okozza a tanítóknál. Akik a sorrendet illetőleg felvilágosítást óhajtának nyerni, azok forduljanak egy levelező lappal **Lengyel** **Ferenéz** tolnai tanítóhoz, ki a mellékletek sorrendjét ingyen küldi meg minden tanítónak és tanítónőnek, míg a készlet tart.

Nyugdíjigényfelemelés. **Mattioni** **Jánosné** szekszárdi állami óvónő nyugdíjigénye 1000 és **Chachinovics** **János** naki rk. tanító 1418 koronára emeltetett fel.

Ingyen tankönyvek. A m. kir. tudományos egyetemi nyomda a következő iskoláknak engedélyezett ingyen tankönyveket: a gindicsaládi és tolnai állami, a görbői, hencsei, mázai, öcsény-szölőhegyi, paksi,

szemesédi, udi és csampa-pusztai áll. segélyezett községeknek.

Szabadságidő. A „Hivatalos Közlöny” 1907. évi 23. számából olvastuk, hogy a közoktatásügyi miniszter megszorította az állami iskolai tanítószemélyzet szabadságolását, amennyiben különösen a nők sok esetben elfogadható ok nélkül kérelmeztek szabadságidőt. Ezentúl a kérvényhez feltétlenül járasi városi tisztiorvosi bizonyítvány melléklendő és az igazgatónál adandó be, ki azt véleményével a kir. tanfelügyelőhöz terjeszti be. Ha a kir. tanfelügyelő a kérelmet indokolatlanul tartja, a folyamodó egészségi állapotát a vármegyei tisztiorvos által ennek székelyén szigorúan megvizsgálhatja. A miniszter a folyamodót esetleg a m. kir. belügyminiszter közegészségügyi közegével is felül fogja vizsgáltatni, mert a fő a tanítás zavartalan menetele és a pontos és lelkiismeretes tanítás.

Iparostanoncz iskolák statisztikája. Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő most állította össze a vármegyében lévő iparostanoncz iskolák statisztikáját. E szerint Tolnavármegyében 7 ipariskola van. Még pedig: Bátaszéken, Bonyhádon, Dombóvárott, Dunaföldvárt, Pakson, Szekszárdon és Tolnában. E hét iskolában közismereti osztály volt 26, rajzcsoporthoz 20, az 1906/7. tanév végén 847 tanuló, előkészítőben 47, a III. osztályt befejezte 138, közismereti tanított 30, rajzot 15 tanár. A költségek kitétek 14077 K. 92 fillért, melyből államsegély volt 5000 korona.

Állami elemi iskolába beiratkoztak. A kir. tanfelügyelő miniszteri rendeletre bekérte a Tolnavármegyében lévő 3 állami elemi népiskola statisztikáját. E szerint a 3 állami elemi iskolában van: 12 tanterem, 12 tanító, 440 fiú, 672 leány, összesen 1112 tanuló. Ezek közül mindennapi 909 és ismétlő 203. Magyar 796, német 315, horvát 1. Rk. 1020, ág. ev. 24, ev. ref. 50, izr. 18.

Gyermek naptár jelent meg 1907/8 tanévre. Ára 10 fillér. Kiadta az országos állatvédő egyesület Budapesten. Ajánljuk a gyermekek és szülők figyelmébe ezt az olcsó és hasznos naptárt. A tanító urakat felkérjük, hogy terjesszék és ajánlják a községekben a gyermekek és szülőknek megvételre.

GAZDASÁG.

A miniszter támogatása a parcellázásnál. Tolnavármegye gazdasági egyesületének igazgató választmánya örömmel vette tudomásul a földművelésügyi miniszternek leiratát, melyben a parcellázás körül a kisgazdák támogatását helyezi kilátásba.

A szerbiai élő állat és husbehozatal ellen. Tolnavármegye gazdasági egyesületének igazgató választmánya *Jeszenszky* Andor egyleti elnök útján távirati kérést küldött a földművelésügyi miniszterhez, hogy a Szerbiával megindítandó kereskedelmi szerződési tárgyalások alkalmából ne csak az élő állat behozatala, de a hústermékek behozatala ellen is foglaljon állást.

Cukorrépatermelők szervezkedése. Országszerte megindult a cukorrépatermelők szervezkedése. Így Arad, Békés, Csanád, Csongrád, Temes, Torontál vármegye gazdái is megalakították a maguk szövetségét, melynek czime: Mezőhegyes vidéki répatermelők szövetsége lett. Ugyanígy szervezkedtek legutóbb a baranyavármegyei termelők is. A baranyavármegyei cukorrépa termelők szövetségének tagjai egyrészt a kaposvári, másrészt az észéki cukorgyár körzetébe tartoznak és 2500 kat holdon termelnek répát. Az újonnan megalakult szövetség elnöke *Biedermann* Rezső báró lett. Mi igaz, hogy kevesebb répát termelünk, de nem is gondolunk semmiféle szervezkedésre.

Állami faiskolák eladó csemetéi. Az állami faiskolákban, tanítézetekben, fél milliót meghaladó vadcesemete, gazdasági és díszfa, cserje, gyümölcsoltvány van készletben eladásra. Egy-egy megrendelőnek 1000 darabnál többet nem adnak és a kedvezmé-

nyes áron való kiosztásért a földművelésügyi miniszteriumhoz kell folyamodni. Lelkészek, tanítók, jegyzők, állami tisztviselők, földműves gazdák, fél, sőt esetleg kedvezményesebb árban is kaphatják a fákat és csemetéket. Magcesemetéket és vadcesemetéket, a míg a készlet tart, kivételesen díj nélkül is adnak, de csakis oly községi faiskolák számára, melyek megfelelő talajjal, fekvéssel, kerítéssel, kuttal és felszereléssel vannak ellátva, kezelőjüknek kellő szakismerete van. Mind ezt a tanfelügyelőnek, fatenyésztési vándortanítónak, faiskola felügyelőnek vagy a törvényhatóságnak hivatalosan igazolni kell. A községi faiskolák számára igényelt csemetékért legkésőbb 1908 január 1-ig kell beadni a kérvényeket. Községi faiskolák, egyesületek, lelkészek és földművesek egyes telepről nemes oltóvesszőket is kaphatnak darabonként 1 fillér szedési díj megtérítése mellett. Ezért február 15-ig kell az országos gyümölcsészeti miniszteri biztoshoz egyszerű levélben fordulni.

Szerkesztői üzenetek.

K. M. J. Símontornya. Az ügy a múlt heti nyilatkozatokkal teljesen elintéztetett. Feleslegesnek találjuk tehát a beküldött nyilatkozat közlését.

B. és Vidéke. A cserepéldányt megindítottuk.

K. J. Amerika. Köszönjük a szíves megemlékezést. Várjuk az ígérést is.

Magyarok Vasárnapja Cleveland. A cserepéldányt küldjük, de még eddig csak három számot kaptunk. A lapot úgy látszik Hátszegre viszik, kérjük a czimszalag kijavítását.

Argus. Ne csináljunk tréfát. Az a kérdéses teaestély nem úgy van tervezve, amint ön a meghívóból kimagyarázza, hogy a ki teázni akar, maga vigyen teát. Ez a megjegyzés csak azoknak szól, akik küldeni akarnak e fajta dolgot. Bátran eljöhöz tehát megkapja kedvenc italát. Ily alkalommal a czél a fő, nem az, hogy azt, miként viszik ki. Így a mi véleményünk is az, hogy: ne tudja a te *bal kezéd, mit ad a te jobb kezéd*, de ha már okvetlenül meg kell tudni a *jobb kéznek*, amit ad a *bal kéz*, jól van hát tudja meg, csak az a fő, hogy sokat, mennél többet adjunk.

NYILTTÉR.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

HIRDETÉSEK.

Munkásleányok

felvételnek

Báter János könyvnyomdájában.

Női kalapdivatterem

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szíves figyelmébe ajánlom most megérkezett legújabb párisi divatu tavaszi és nyári

női kalap-ujdonságaimat

a legelegánsabb kivitelben.

Különösen ajánlom csinoságuknál és olcsóságuknál fogva a raktáron lévő **gyermek és sport-kalapokat**, melyek minden versenyt felülmúlnak.

Gyermek kalapok **diszítve 3 koronától kezdve** feljebb kaphatók.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Gyászkalapok és fátyolok nagy választékban

Frának Jánosné

Szekszárd, Széchenyi-utca.

Szüreti multságokra

Jampionok, képes levelezőlapok, confetti és serpentin legjutányosabb árban

Levélpapírok egyszerű és díszdobozokban a legcsinosabb kivitelben

Írószerek a legjobb minőségben, nagy választékban

Községi, közigazgatási, lelkészi stb.

Nyomatványok a legjutányosabb árakon beszerezhetők

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Báter János

könyvnyomdájában, könyv-, papír-, rajz- és írószer-kereskedésében.

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Téssek választani!

Emez itt egy mosónő.

a ki természetesen a mosással járó munkákat csak egymásután teljesítheti, a ki a mellett mindenkor magas bért igényel s azonkívül majdnem kivétel nélkül csodalatra méltó nagy „gőzt” fejleszt, azaz nagy étvágyalal bír.

Ez azonban egy oly mosónő, amely „gőzzel” mos anélkül, hogy étvágyat gerjesztene s a mellett a főzést, fűlést, párologást, fertőtlenítést és mosást **egyidejűleg**, tehát egyszerre s nem egymásután végzi és ami fő: mindemellett nem követel soha bért!

Tehát mit részesít előnyben?

A régi eljárást-e, mely főfeszítéssel, hőszusszal és költséggel bír, avagy az új kezelést, mely időben és költséggel kb. 70%-ot megtakarít? Téssek próbálják! A John-féle „töltött gőzű” mosógép próbára is szállítatik. Kapható: **Müller Testvéreknél Szekszárdon, Kaszinó bazár**

Eladó ház.

Szekszárdon, a Széchenyi-utca 1085. sz. ház, a Szekszárd Szálló szomszédságában szabadkézből eladó.

Bővebbet e lap szerkesztőségénél.

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi kőszén.

Felvágott kemény tűzifa, száraz

elsőrendű legjobb minőségű szilfahasáb

10 kiló 34 fillér, métermázsánként 3 kor. 20 fill., továbbá mindennemű hasáb-, ugyszintén dorong-tűzifa jutányos árban, saját telepemen, a vasuti indóházzal szemben kapható.

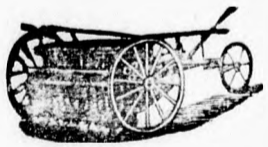
Bármilyen minőségű tűzifa felfűrészelése ölenként 3 kor.

Kivánatra a fát, ugyszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan. Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 11-11

DEBULAY IMRE

lakatos üzlete
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,

borprés- és

szőlőzuzókban, 13-26

takaréktűzhelyekben.

Egy 4-es gőzcséplő garnitúra 1000 frt, egy 2 ló erejű gőzmotor 300 frtért eladó.

Üzlet áthelyezés saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpaca ezüsteel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longines Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tűtűpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.**

Schulz Gusztáv

14-52

órák és ékszerész.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdennöttek és amputáltak részére

Budapest. IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinél teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szab: dalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb tisztaság mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikkék a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajálva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak tuczatonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: Az ember egészsége című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinél díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 4-52

„SALICYL-SÓSBORSZESZ“

a sósborszeszek legjobbika!

Hathatós fájdalomcsillapító és izom erősítő szer bedörzsölésül.

Kitűnő desinfiens és antisepticum a haj, száj és fogak ápolására.

Kapható:

40 filléres 1 és 2 koronás üvegekben

Szeghy Sándor

gyógyszertárában

Szekszárdon. 38-38

Hathatós fájdalom csillapító és Desinfiens

Csak salicyl/ sósborszeszt kerjen

ELADÓ

egy teljesen új, modern íróasztal, egy új, magyar-stilű szobabutor, egy eredeti olajfestmény.

Megtekinthető vasárnap egész nap a helybeli állomáson.

Hirdetmény.

A „Tolnai Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság“ a jelenlegi feszült pénzügyviszonyokra való tekintettel **f. évi nov. 1-től kezdve** további intézkedésig takarékbetétek után

4 1/2 % kamatot

fizet, fizeti egyuttal a **10 % betétkamatadót** is.

Tolna, 1907 október 14.

Az igazgatóság.

Csak szakértő műgépezektől vegyünk varrógépet!

Az eredeti

187

AFRANA és WETTINA

varró és műhimző gépek

a jelenkor legelőkeletesebb varró és műhimző gépei és a modern varrógépteknika remekei.

Ezen varró és műhimző gépek, valamint az általunk vezetett **Singer** családí, **Central-Bobbin**, **karikahajós** és minden más rendszerű varrógép jószágáért, kiváló **aczelszerkezetenek** szabatos és megbízható működéséért

tíz évi kezességet

vállalunk, mely idő alatt előfordulható bármely néven nevezhető hibákat és töréseket, melyek anyaghiba folytán álltak elő, teljesen ingyen javítjuk.

Állandó nagy raktár minden rendszerű varrógépéből családok, varrónők és iparosok részére, **kedvező reszletfizetésre** is.

Varrógép és kerékpár javítások szakszerűen és olcsón eszközöltetnek tolna megye első és legnagyobb kizárólagos gépüzletében:

MÜLLER TESTVÉREK

műgépezeknél, varrógép, kerékpár, írógép és gazdasági gépek raktára

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

17-17